

Hørings svar vedr. Aarhus Kommunes Sports- og Fritidspolitik 2017-2021.

Fremsendt af HASA, Halliwick svømmeklubben for handicappede i Aarhus.

Vi finder det glædeligt, at kommunens ambition er at tænke på hvilke særlige behov mennesker med handicap har, når bygninger og faciliteter på fritidsområdet skal vedligeholdes og moderniseres. Lyseng svømmeanlæg er et godt eksempel på, hvor godt den kan blive.

Havnebadet

Det er også glædeligt, at man i forhold til det kommende Havnebad har tænkt på adgangsforhold for gangbesværede og brugere af kørestol, inklusive etablering af et handicap toilet, der også skal benyttes til omklædning. De to svømmebassiner er, ud over lejdere, udstyret med en trappe for ældre og gangbesværede. Men en trappe kan være svær eller umulig for mange kørestolsbrugere at benytte, så *for alle* er Havnebadet desværre ikke. Havnebadet kan også være svært at benytte for gangbesværede, hvis afstanden fra parkeringsmuligheder er for lang.

Transport

Transport til og fra idrætstilbud udgør et problem for mange, blandt andet fordi handicapkørsel kun bevilges de fysisk funktionshæmmede, der ikke kan benytte offentlig transport. Udviklingshæmmede og andre grupper, der har vanskeligheder med at forstå, orientere sig og overskue uvante situationer, er således ikke omfattet af handicapkørsel. På grund af lave normeringer kan institutionerne ikke transportere de pågældende til idræt.

HASA er nu henvist til at søge §18 midler til finansiering af transport til svømmetræning på vegne af vore medlemmer. §18 midlerne går til støtte af det frivillige arbejde, hvilket er godt. Det paradoksale er, at klubben ønsker at sikre de funktionshæmmede muligheden for at deltage i en idrætsaktivitet, men vi skal i §18 ansøgningen beskrive, dels hvor mange frivillige der er involveret, dels at vi medvirker til at give den funktionshæmmede nogle gode oplevelser i en tryk social gruppe. Intet om at motion er godt for den funktionshæmmede, eller at den funktionshæmmede har et legitimt ønske om at dyrke idræt.

Vi finder det ikke værdigt for den funktionshæmmede, at muligheden for at deltage i idrætsaktiviteter beror på, om den pågældende klub vil påtage sig at søge §18 midler og være heldig at modtage støtte. Det burde være et spørgsmål, der blev afgjort mellem den funktionshæmmede borger og forvaltningen, blandt andet fordi Aarhus gerne vil være en by for alle. Det vil også signalere ligestilling af den funktionshæmmede borger og frigøre pågældende fra afhængighed, i dette tilfælde, af en klubs velvillighed.

Kvalitet og tilfredshed

Kvalitet i tilrettelæggelse og undervisning og instruktion indenfor idrætten er væsentlig for tilfredsheden hos den enkelte udøver og for opnåelse af resultater. Instruktører fra HASA har gennem to år indgået i et partnerskab med kommunens socialpsykiatriske tilbud "Idræt på banen". Partnerskabet blev indgået på baggrund af, at idræt har en beviselig positiv betydning for psykisk sårbare mennesker, og fordi svømmetilbudet under "Idræt på banen" ikke tilbød borgerne nogen undervisning eller instruktion. Partnerskabet har medført, at svømmetilbudet har fået en betydelig større tilslutning, tilfredsheden blandt brugerne er høj, alle nybegyndere har lært at svømme, og mange har fået deres svømmefærdigheder forbedret. Fire af deltagerne i dette tilbud vil nu gerne uddannes som instruktører.

Vi ved fra det almindelige klubarbejde, at det er væsentligt for den enkelte idrætsudøver at føle sig set. Dette opleves ekstra stærkt, når man instruerer brugere af det socialpsykiatriske tilbud, hvor også følelsen af udvikling og mestring er væsentligt for den enkeltes selvværd. Styrkelse af det kommunale socialpsykiatriske tilbud bør derfor bringes ind i Sports- og Fritidspolitikken for de 4 næste år, med vægt på kvalificeret undervisning og instruktion i alle tilbud.

Funktionshæmmede børn og unge

I udkastet til Sports- og Fritidspolitikken fremhæves, at et af målene er et aktivt børne- og ungdomsliv, men der fremgår intet om, at man eventuelt vil yde en speciel indsats ift. idrætssvage og funktionshæmmede børn og unge. I Aarhus kommune er der ca. 90.000 børn og unge under 24 år, hvoraf skønsmæssigt 8.000 (9%) af dem er funktionshæmmede¹. Ifølge opgørelse fra Dansk Idrætsforbund (DIF) var der i 2016 170 børn og unge under 24 år, som var medlemmer af en af de 8 klubber i Århus, som er tilknyttet Parasport Danmark (Dansk Handicap Idrætsforbund (DHIF)). Da personer med psykiske lidelser ikke er organiseret idrætsmæssigt under Parasport Danmark, og hermed heller ikke under DIF, skønnes det, at antallet af børn og unge under 24 år med en fysisk funktionshæmning og/eller generel udviklingshæmning er ca. 4.000, hvoraf 170 (4%) deltager i organiseret idræt, og antallet har stort set været konstant de sidste 10 – 12 år.

Blandt almindelige børn og unge under 24 år deltager ca. 65% af dem, som er yngre end 18 år, og 30% af dem mellem 18 -24 år i organiseret idræt under DIF, hvortil kommer deltagelse under andre idrætsforbund eller i selvorganiserede aktiviteter.

Der burde altså være store muligheder for at øge tilgangen af idrætsudøvere blandt funktionshæmmede børn og unge, men det kræver, at kommunen vil sætte fokus på, at der kan skabes de nødvendige rammer og muligheder.

Idrætssvage børn og unge

Hvor idrætsaktive de ca. 4.000 børn og unge med psykiske lidelser er, har vi ingen overblik over. Men både denne gruppe, og mange "idrætssvage" børn i den almindelige folkeskole og de inkluderede børn, bør man også have mere fokus på.

Efter flere henvendelser har vi i HASA i dette efterår oprettet et hold for netop denne gruppe, som har oplevet nederlag i det tilbud, de har fået i skolen eller svømmeklubben. De har brug for tilpasset undervisning og aktiviteter, som kan styrke det personlige selvværd og give øget tiltro til egne evner. At tilpasse aktiviteter til et barns forudsætninger kræver viden, indsigt og kvalitet i undervisningen. Det er ikke nok, at man er inkluderet i det "almindelige".

Et tilpasset tilbud kan umiddelbart være svært at tilbyde i almindelig skolesammenhæng. Der bør derfor etableres samarbejder eller partnerskaber mellem kommunale institutioner og de frivillige handicapforeninger. Her bør initiativet ligge hos kommunen.

¹) Ifg. officielle organer (EU, FN mf.) har 300.000 – 660.000 (5 - 12%) af befolkningen en funktionshæmning.